

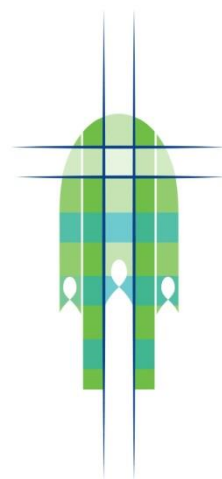

PROTOCOL voor UITVAARTEN
in de R.K.EMMAÜSPAROCHIE
van de NOORDOOSTPOLDER

EEN WOORD VOORAF

Sterven is een ingrijpend gebeuren, niet alleen voor de achterblijvende familieleden, maar ook voor de omgeving en de geloofsgemeenschap waar iemand deel van uit maakt. Afscheid nemen van het leven gaat met pijn en verdriet gepaard. Loslaten wat je lief is, is een moeilijk proces. We hebben in onze tijd behoefte aan een passende viering van dit afscheid. De uitvaartondernemer is er dan om naasten bij te staan en zaken rondom de uitvaart te regelen.

Naast de praktische zorg is ook een inhoudelijk goede uitvaart gewenst. Immers het laatste wat men kan doen voor een dierbare is het verzorgen van een mooi afscheid. Als Rooms-Katholieke kerk willen wij daar graag bij helpen. Eeuwen lang is haar ervaring met uitvaarten. De kerk heeft in alle tijden en culturen de zorg voor uitvaarten op zich genomen en families bijgestaan in hun verdriet. Zij doet dat in het Licht van het geloof in de Verrijzenis. Geloven in Leven, dat sterker is dan alle doodse duisternis.

Emmaüsparochie
Noordoostpolder

In dit protocol vindt u de mogelijkheden rondom een kerkelijke uitvaart in de Emmaüsparochie van de Noordoostpolder. In dit protocol heeft het pastoraal team en het parochiebestuur de bestaande gewoontes geïnventariseerd en samengebracht. Daarnaast hebben zij aanvullende richtlijnen opgesteld en uitgangspunten geformuleerd. Zodoende geeft dit protocol houvast voor verschillende groepen binnen én buiten de parochie. Op de eerste plaats geeft het de parochianen een duidelijk beeld van wat mogelijk is met betrekking tot een kerkelijk afscheid. Daarnaast biedt het een kader waarbinnen het pastoraal team, het parochiebestuur, de locatieraden, pastoraatsgroepen en contactpersonen hun (vrijwilligers)werk kunnen doen en van waaruit zij besluiten kunnen nemen en beleid maken. En tot slot wil het protocol een handreiking zijn voor de uitvaartleiders die de parochianen van onze parochie bijstaan.

Het stuk dat voor u ligt is ontstaan binnen het pastoraal team van de Emmaüsparochie. Na een consultatieronde binnen verschillende gremia en personen in de parochie is het protocol door het parochiebestuur bekrachtigd op 5 april 2017. Vanaf donderdag 25 mei 2017, het Hoogfeest van de Hemelvaart van de Heer, zal het protocol van kracht worden. In het Klaverblad van juni 2017 is aan de parochianen bekendheid gegeven aan het *'Protocol voor uitvaarten in de R.K.Emmaüsparochie van de Noordoostpolder'*.

drs. V.A.H.Maagd

*namens het pastoraal team
en het parochiebestuur
van de Emmaüsparochie van de Noordoostpolder*

INHOUDSOPGAVE

Algemeen	p.	4
1. BIJ EEN OVERLIJDEN		
Melding van een overlijden	p.	4
2. BEKENDMAKING EN GEBED		
<i>Bij een kerkelijke uitvaart</i>	p.	4
<i>Bij een niet-kerkelijke uitvaart</i>	p.	5
3. KERKELIJKE UITVAART		
3.1 Wat is een kerkelijke uitvaart	p.	5
3.2 Voor wie is de kerkelijke uitvaart ?	p.	5
<i>Rooms-Katholieken</i>		
<i>Kerkelijke uitvaart van andersgelovigen</i>		
3.3 Voorgangers in de uitvaart	p.	5
<i>Pastoraal team</i>		
<i>Parochievoorgangers</i>		
<i>Keuze in voorganger</i>		
<i>Voorgangers van buiten de parochie</i>		
3.4 Uitvaartlocatie	p.	6
<i>Parochiekerken</i>		
<i>PKN-kerken</i>		
<i>Aula van crematorium en uitvaartcentra</i>		
<i>Op andere plekken</i>		
3.5 Kerkelijke uitvaarten en het kerkelijk jaar	p.	6
<i>Algemeen uitgangspunt</i>		
<i>In de Goede Week</i>		
3.6 Algemene uitgangspunten voor alle uitvaartvieringen	p.	7
4 TARIEF UITVAART	p.	7
BIJLAGE I: TARIEVEN UITVAART	p.	8
BIJLAGE II: GEWOONTES EN CONTACTADRESSEN		
<i>Geloofsgemeenschap 'H.Michaël'</i>	p.	9
<i>Geloofsgemeenschap 'H.Ireneüs'</i>	p.	10
<i>Geloofsgemeenschap 'Goede Herder'</i>	p.	11
<i>Geloofsgemeenschap 'H.Geest'</i>	p.	12
BIJLAGE III: VRAGENLIJST BIJ EEN OVERLIJDEN	p.	14

Procedure en tarieven bij uitvaarten

Binnen de Emmaüsparochie van de Noordoostpolder

Algemeen

Het kerkelijk afscheid is een terrein waarop veel gebeurt. Om de gang van zaken hieromtrent voor alle betrokkenen goed te laten verlopen, is door het pastoraal team een protocol opgesteld. Hoewel het beoogt compleet te zijn, kunnen zich natuurlijk onvoorziene situaties voordoen. In dat geval kan contact worden opgenomen met het pastoraal team.

1. BIJ EEN OVERLIJDEN

Melding van een overlijden

Een overlijden van een parochiaan wordt door de uitvaartondernemer of de nabestaanden gemeld bij de eerstverantwoordelijke pastor van de geloofsgemeenschap waartoe de overledene behoort. Indien het eerste contact met de pastor via de nabestaanden loopt, kan hij/zij, wanneer zij hier om vragen, zijn/haar beschikbaarheid bekend maken. Finale afspraken rond locatie, datum en tijd worden tussen de pastor en de uitvaartleider gemaakt. Ook speciale wensen worden in dat gesprek besproken.

Nabestaanden hoeven niet zelf via de pastor of de coördinator van het dorp contact op te nemen om het kerkelijk afscheid te regelen: dat gebeurt via de uitvaartondernemer. Bellen zij toch de coördinator, dan worden zij door degene die de telefoon aanneemt, terugverwezen naar de uitvaartondernemer.

Wanneer locatie en tijdstip van de uitvaart zijn vastgesteld, informeert de pastor de contactpersoon van de geloofsgemeenschap waar het afscheid plaats vindt. Deze contactpersoon informeert vervolgens de koster, de acolieten, het koor en eventuele andere medewerkers.

Ten aanzien van aanvullende wensen m.b.t. de uitvaart (bijvoorbeeld koren van buiten, gebruik van een beamer etc.) moet de uitvaartondernemer contact opnemen met de pastor. Hij of zij verwijst dan eventueel door naar de betreffende verantwoordelijke van de geloofsgemeenschap.

2. BEKENDMAKING EN GEBED

Bij een kerkelijke uitvaart

Indien tussen het tijdstip van overlijden en de uitvaart een weekend valt, zal in dat weekend, in de geloofsgemeenschap waar de uitvaart zal plaats vinden, de overledene worden herdacht. In de viering zal:

- Voor hem/haar een kaars worden ontstoken.
- Zijn/haar naam worden genoemd bij de gebedsintenties.
- Bij de mededelingen melding worden gemaakt van plaats en tijdstip van de uitvaart.

Indien tijdstip van overlijden en uitvaart in de werkweek hebben plaats gevonden, zal in het eerstvolgende weekend de overledene worden herdacht. Dit vindt plaats in de geloofsgemeenschap waar de uitvaartviering heeft plaats gevonden. Het gedenken vindt op bovenstaande wijze plaats. Het spreekt voor zich dat wordt gemeld dat de uitvaart en de beaarding/crematie heeft plaats gevonden.

Binnen de geloofsgemeenschappen van de H. Michaël en de H. Geest worden de overledenen in vier achtereenvolgende weekendvieringen herdacht in de voorbede. In de geloofsgemeenschap van de H. Ireneüs gebeurt dat 6 weken in achtereenvolgende weekendvieringen. Binnen de geloofsgemeenschap van de Goede Herder bestaat de gewoonte dit een jaar lang te doen.

Bij een niet-kerkelijke uitvaart

Als een overlijden van een parochiaan door de uitvaartondernemer of de nabestaanden niet wordt gemeld bij de pastor of het secretariaat van de geloofsgemeenschap en/of de parochie, wordt er feitelijk geen betrokkenheid van de kerk gevraagd. Er wordt dan geen kruisje opgehangen en in de weekendvieringen wordt de naam van de overledene niet genoemd.

3. KERKELIJKE UITVAART

3.1 Wat is een kerkelijke uitvaart

Een uitvaart kan een eucharistie- of woord- en communieviering zijn, of een viering van woord en gebed. Hierbij wordt de overledene uitgeleide gedaan, waarna direct begravenis of crematie volgt. De uitvaart wordt gehouden in de kerk, in het crematorium of uitvaartcentrum en wordt verzorgd door de eerstverantwoordelijke pastor van de geloofsgemeenschap of een ander lid van het pastoraal team. In geval van nood kan de uitvaart ook worden verzorgd door een van de parochiële uitvaartleiders. Zij worden hier door het pastoraal team voor gevraagd.

3.2 Voor wie is de kerkelijke uitvaart ?

Rooms-Katholieken

Voor alle Rooms-Katholieken die de R.K.Kerk niet per formele act hebben verlaten.

Kerkelijke uitvaart van andersgelovigen

Soms wordt de vraag gesteld of er een kerkelijke uitvaart kan plaatsvinden voor een andersgelovige (bv. bij gemengd huwelijk). Dit is mogelijk voor overledenen die hoorden bij de Christelijke Kerk. Daarnaast dient er in eniger mate een link te zijn met RK kerk. Bijvoorbeeld dat de partner Rooms Katholiek is. De viering wordt dan voorgedaan door een lid van het pastoraal team. Een dominee kan als gastvoorganger mee voorgaan in een gebedsdienst.

3.3 Voorgangers in de uitvaart

Pastoraal team

Pastores verzorgen uitvaarten in principe binnen de grenzen van hun eigen parochie. Zij hebben van de bisschop van Groningen-Leeuwarden de zending ontvangen om het pastoraat in de Emmaüsparochie te behartigen. In geval van nood, bijvoorbeeld in de vakantietijd, kan een beroep worden gedaan op een collega van naburige parochie(s).

Parochievoorgangers

In de Emmaüsparochie van de Noordoostpolder zijn enkele parochievoorgangers toegerust om voor te gaan in een kerkelijke uitvaart. In geval van nood kan de uitvaart ook worden verzorgd door een van de parochiële uitvaartleiders. Zij worden hier door het pastoraal team voor gevraagd.

Keuze in voorganger

In principe verzorgen de pastores die uitvaarten van hen die binnen de geloofsgemeenschap waarover ze als eerstverantwoordelijke zijn aangesteld, zijn overleden.

Als er een (pastorale) relatie bestaat van een pastor van de Emmaüsparochie met de overledene en/of diens nabestaanden, dan wordt daarmee rekening gehouden. Het is aan de betreffende pastor zelf om hierin een afweging te maken.

Voorgangers van buiten de parochie

Een gewijde voorganger of pastoraal werk(st)er, van buiten de parochie/het bisdom, met een zending van de bisschop van buiten de parochie krijgt de gelegenheid om voor te gaan als deze een band heeft met de nabestaanden. De betreffende pastor dient altijd eerst contact op te nemen met het pastoraal team. Een pastoraal werker van buiten het bisdom Groningen-Leeuwarden zonder zending van de bisschop, of vrijwilliger van buiten de Emmaüsparochie, kan alleen voorgaan als tweede voorganger. Niet als hoofdvoorganger. Iemand van het pastoraal team leidt de kerkelijke uitvaart.

In het verleden vastgelegde afspraken aangaande voorgangers bij een specifieke uitvaart zullen gestand worden gedaan.

3.4 Uitvaartlocatie

De kerkelijke uitvaart kan op verschillende locaties plaats vinden. Hieronder geven wij hiervan een overzicht.

Parochiekerken

De aangewezen plek voor een kerkelijke uitvaart is één van de 5 parochiekerken van de Emmaüsparochie. Dit zijn de kerken van de H. Michaël te Emmeloord, de H. Servatius te Rutten, de H. Hubertus te Tollebeek, de O.L. Vrouwe Sterre der Zee te Marknesse en de O.L. Vrouwe van Altijddurende Bijstand te Ens.

PKN-kerken

In de dorpen van de Noordoostpolder waar een R.K. parochiekerk heeft gestaan bestaat de mogelijkheid om de uitvaartviering te houden in de kerk van de protestantse gemeenschap. Het betreft hier de dorpen: Espel, Nagele, Bant, Creil, Luttelgeest en Kraggenburg.

Aula van crematorium en uitvaartcentra

In overleg met nabestaanden en uitvaartondernemer gaan pastores ook voor in de aula van de uitvaartondernemer, mochten de omstandigheden dat vragen - mits deze ruimte geschikt is voor een viering van Woord en Gebed.

Op andere locaties

Op andere dan hierboven aangegeven locaties verzorgt het pastoraal team géén uitvaartplechtigheden. Daar kan evenmin een beroep worden gedaan op de parochiële uitvaartleiders als zijnde officiële vertegenwoordigers van het pastoraal team, in een breder verband, de Kerk. Pastores gaan na een uitvaart in de kerk in beginsel mee naar het crematorium of naar een begrafenis buiten de parochie. Crematorium of begraafplaats moeten binnen een redelijke geografische afstand van de parochie liggen. De crematoria van Lelystad, Zwolle en Meppel vormen hierbij de geografische radius.

3.5 Kerkelijke uitvaarten en het kerkelijk jaar

Algemeen uitgangspunt

De uitvaart kan in de vorm van een eucharistieviering of een woord- en gebedsdienst. Dit naargelang de voorganger in de viering. Een kerkelijke uitvaart kan van maandag t/m zaterdag plaats vinden. Indien de uitvaart in de kerk begint, verdient het de voorkeur om vóór het middaguur te beginnen.

In de Goede Week

Naar oud kerkelijk gebruik kan een uitvaart op Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Stille Zaterdag alleen in de vorm van een woord- en gebedsdienst gehouden worden en kan er geen H. Communie worden uitgedeeld.

3.6 Algemene uitgangspunten voor alle uitvaartvieringen

- De kerken worden in principe gebruikt voor en door de leden van onze parochiegemeenschap. Ten behoeve van katholieke erediensten en liturgievieringen.
- Reservering dient te worden aangevraagd bij de pastoor / pastoraal werker.
- Afspraken worden vastgelegd a.d.h. van een vragenlijst **(zie BIJLAGE II)**
- Bij uitvaarten zal normaliter het eigen koor met organist de viering opluisteren.
- CD-muziek wordt tot een minimum beperkt. Andere momenten buiten de liturgie kunnen zijn: voor aanvang van de viering, bij de overledene zelf in aula of thuis, tijdens de koffietafel. De muziek mag geen afbreuk doen aan de aard van het kerkgebouw. Uitzonderingen hierop worden bepaald en beslist door het pastoraal team.
- Voor de invulling van de liturgie of viering, c.q. afwijking van de standaardprocedure, dient te voren overleg te worden gevoerd met de pastoor / pastoraal werker.
- De voorganger dient bevoegd te zijn voor de betreffende viering (zie § 3.3)
- Persoonlijke wensen t.a.v. plaatsing van bloemen, soort en duur van de muziek, aantal sprekers etc., dienen tevoren te worden afgestemd.
- De collecte-opbrengsten zijn voor de eigen kerk.
- De invulling en aankleding van de kerkruimte geschiedt onder aanwijzingen van de koster.

4 TARIEF UITVAART

Het tarief voor de kerkelijke diensten is in februari 2015 door het parochiebestuur vastgesteld. Voor 2017 zijn deze zonder wijziging bevestigd **(zie BIJLAGE I)**

BIJLAGE I: TARIEVEN UITVAART

De tarieven zijn dan ook als volgt:

Uitvaart	€ 500,-	<i>Hierbij vindt de uitvaartviering in één van de 5 kerken van de Emmaüsparochie plaats. Aansluitend vindt de begrafenis of crematie plaats.</i>
Begrafenis/Crematiedienst	€ 350,-	<i>Hierbij vindt de uitvaartviering in de aula van een crematorium of uitvaartcentrum plaats. Aansluitend vindt de crematie of begrafenis plaats.</i>

Uitvaart vanuit de PKN kerk

Wanneer de kerkelijke uitvaart, met aansluitend de begrafenis of crematie, niet in de parochiekerk van de desbetreffende geloofsgemeenschap plaats vindt maar in de Protestantse kerk van het dorp waar eerder in de tijd de R.K. kerk is gesloten, is het tarief van deze kerkelijke dienst gelijk aan dat van een 'Begrafenis/crematiedienst'. De hoogte van dit tarief is € 350,-¹, exclusief kosten voor het gebruik van de PKN kerk.

Facturering

Na de uitvaart ontvangen de nabestaanden van het secretariaat van de geloofsgemeenschap waar de uitvaart heeft plaats gevonden of waar de overledene was ingeschreven, een factuur. Deze wordt direct vanuit het desbetreffende secretariaat gestuurd. Hierbij vindt geen bemiddeling plaats van de uitvaartonderneming.

---

¹ Besluit van het bestuur van de Emmaüsparochie, d.d. 2 december 2016.

Omwille van de privacy van betrokkenen
zijn pagina 9 e.v. niet in deze editie voor de website opgenomen.